

פרוטוקול הסינט והאסיפה הכללית

ישיבה ג' (תשע"ו)

ט' בסיוון תשע"ו, 15 ביוני 2016

נשיא: פרופ' מנחם בן ששון
רקטור: פרופ' אשר כהן

על סדר היום:

1. אישור פרוטוקול של ישיבה ב' (תשע"ו).
2. ברכות, הודעות ושאלות.
3. תכנית חדשה לבוגר בביה"ס לעבודה סוציאלית: רווחה חברתית.
4. לאישור הסינט: מסלול קלינאים במשפטים.
5. בחירת רקטור.
6. בחירת נציגי האסיפה לסינט
7. בחירת חברים לוועד הפועל, לוועדה המתמדת, ולוועדת מינויים עליונה, לשנת תשע"ז.
8. דיווחי הנשיא והרקטור.

1. אישור פרוטוקול של ישיבה ב' (תשע"ו)

הפרוטוקול אושר.

2. ברכות, הודעות ושאלות

א. לזכרם

פרופ' (אמריטוס) ברוך הוכמן, החוג לאנגלית

נולד בברוקלין, ניו-יורק. בשנת 1969 עלה ארצה וקיבל משרה באוניברסיטה העברית. הוא היה מעמודי התווך של החוג לאנגלית במשך כשלושה עשורים, עד לפרישתו ב-1998. פרופ' הוכמן היה איש ספרות מחונן ורחב אופקים ומורה דגול. הוא התמחה ברומן האנגלי של המאה ה-19 וה-20. בן 86 היה במותו.

פרופ' (אמריטוס) אלי גרושקא, המכון לכימיה

הגיע לאוניברסיטה בשנת 1976 כפרופ' אורח ועמד בראש המעבדה לשירות אנליטי במכון לכימיה. שימש כמורה בכיר בכימיה אנליטית והיה בין מובילי המחקר בתיאוריה ובפרקטיקה של שיטות ההפרדה בתחומים אלה בעולם. ערך והיה עורך שותף של למעלה משני תריסרי ספרים. היה ראש המכון לכימיה במשך 3 שנים. בן 77 היה במותו.

פרופ' (אמריטוס) שניאור זלמן פלר

עלה ארצה מרומניה ובשנת 1965 הצטרף לסגל הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית. בין השנים 1971-1974 כיהן כדיקן הפקולטה. היה גדול המומחים במשפט הפלילי. פרסומיו שימשו בסיס גם לחקיקת כללים חדשים לחוק העונשין. בשנת 1993 זכה פלר בפרס צלטנר, בשנת 1994 בפרס ישראל ובשנת 2002 באות של לשכת עורכי הדין. בן 103 היה במותו.

פרופ' (אמריטוס) שמואל שילה, הפקולטה למשפטים

נולד בברוקלין. בגיל 21 עלה ארצה, למד בישיבת מרכז הרב, הוסמך לרבנות ולאחר מכן פנה ללימודי משפטים באוניברסיטה העברית. בשנת 1970 הוא קיבל תואר דוקטור במשפטים, ונתמנה כמרצה בפקולטה למשפטים. בשנת 1991 התמנה לפרופסור מן המניין. פרופסור שילה שימש, בין השאר, כראש המכון לחקר המשפט העברי ע"ש מץ והיה מעורכי שנתון המשפט העברי. בן 80 היה במותו.

פרופ' (אמריטוס) מיכאל ענבר, המחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

נולד בפריז ועלה לישראל בשנת 1959. לאחר לימודיו באוניברסיטה העברית המשיך ללימודי דוקטורט והוסמך בשנת 1966. פרופ' ענבר העלה מספר תרומות חשובות ביותר למחקר החברתי בישראל, במיוחד בתחום ההגירה. תרומה חשובה נוספת שלו היא בפיתוח וביסוס תחום משחקי הסימולציה במדעי החברה, בו העמיק עוד טרם פריחתם של משחקי הסימולציה הממוחשבים. פרופ' ענבר כיהן בתפקידים רבים, ביניהם דיקן הפקולטה למדעי החברה. בן 85 היה במותו.

פרופ' (אמריטוס) משה סיקרון, המחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

למד כלכלה וסטטיסטיקה באוניברסיטה העברית והוסמך לדוקטורט באוניברסיטת פנסילבניה. בין השנים 1971-1974 כיהן כדיקן הפקולטה. כיהן בתפקיד הסטטיסטיקן הממשלתי במשך 22 שנים. פרופ' סיקרון שימש כיועץ למספר וועדות מדיניות בישראל וסייע בהקמתן של הלשכות הסטטיסטיות בגאנה ובקפריסין. בן 88 היה במותו.

פרופ' (אמריטוס) יוסי כץ, מכון רקח לפיסיקה

נולד בבריסל. הוא למד הנדסה ועבר לתחום הפיסיקה. את עבודת הדוקטורט עשה באוניברסיטה החופשית של בריסל. ב-1968 עלה לארץ והצטרף למכון רקח לפיסיקה באוניברסיטה ובשנת 1984 התמנה לפרופסור מן המניין. בשנת 1999 פרש לגמלאות אך המשיך להיות פעיל בהתנדבות כמורה שנים רבות והמשיך לעסוק במחקר פעיל ממש עד ימיו האחרונים. תרומותיו החשובות של פרופ' כץ הן בתורת היחסות הכללית. בן 86 היה במותו.

פרופ' (אמריטוס) ניסן ליתן, המחלקה לכלכלה

החל את לימודיו באוניברסיטה העברית בשנת 1949. משנת 1957 ועד ליציאתו לגמלאות ב-1993 היה מעמודי התווך של המחלקה לכלכלה, בה פעל כחוקר מוביל וכראש המחלקה. תרומתו למחקר הכלכלי הייתה במגוון רחב של תחומים, כמו חקר הקשר בין דפוס צריכה והכנסה באמצעים אקונומטריים חדשניים, תיאוריות של צמיחה כלכלית, ומחקרים תיאורטיים ואמפיריים בנושאי מקרו-כלכלה, אינפלציה ומדיניות כלכלית בישראל ובעולם. היה ממעצבי תכנית הייצוב של המשק הישראלי בשנת 1985 שהביאה לבלימת הסחרור האינפלציוני. בשנת 1990 הוענק לו פרס רוטשילד, ובשנת 2007 זכה בפרס ישראל. בן 91 היה במותו.

יהי זכרם ברוך. הסינט כיבד את זכרם בקימה.

ב. ברכות למורים שעלו לדרגת פרופסור-מן-המניין:

- אברהם זלוטוגורסקי, רפואת עור ומין
- גיורא לנדסברג, הרדמה
- יונתן הפרט, פסיכולוגיה
- מאיה תמיר, פסיכולוגיה
- מאיר חטינה, אסלאם ומזרח תיכון
- נְדִיָּה קבוֹרְקִיאַן, קרימינולוגיה ועבודה סוציאלית

ג. ברכות לחברים על הצטיינות והישגים:

- לחברים החדשים באקדמיה האמריקאית למדעים ואומניות: פרופ' אמריטוס זאב שטרנהל מהמחלקה למדע המדינה, פרופ' סרג'ו הרט מהמחלקה לכלכלה, פרופ' אמריטוס מנחם מגידור, מהמחלקה למתמטיקה ופרופ' אמריטוס בני גרבר מהמכון לכימיה.
- לפרופ' גור עופר מהמחלקה לכלכלה, על קבלת הפרס ע"ש לאונְטִיִּיף (Leontief) עבור תרומה מיוחדת לרפורמה כלכלית ברוסיה.
- לפרופ' ריכב רובין על קבלת פרס יד בן צבי בחקר תולדות ארץ ישראל.
- לפרופ' רות פיין מהחוג ללימודים רומאנים ולטינו-אמריקניים, על מינויה כחברה וקורספונדנטית של האקדמיה המלכותית של ספרד.
- לפרופ' אמריטוס אורי אבירם מביה"ס לעבודה סוציאלית, על זכייתו ב "אות התנועה הצרכנית" עבור מפעל חיים.

- לד"ר יוסי בוגנים מן הפקולטה לרפואה על זכייתו בפרס תאי גזע ורפואה חדשנית. וכן על זכייתו בפרס קיי ו'איי צ'א (KY Cha) בטכנולוגיית תאי גזע של האגודה האמריקאית לרפואת פריון.
- לד"ר עתניאל דרור מן הפקולטה לרפואה, על בחירתו לתפקיד יושב ראש הוועדה המייעצת של האקדמיה הלאומית למדעים בנושא הביו-אתיקה.
- לפרופ' אמריטוס דוד בר-גל מבית הספר לעבודה סוציאלית על קבלת אות ברואלד (Baerwald), הניתן ע"י הנהלת בית הספר וארגון הג'וינט.

ד. בישיבת הסינט האחרונה לשנה זו, אנו נפרדים מהחברים, הפורשים לגמלאות:

- יוסף אורלי	- הווארד ליטוויין
- סופיה אמיר	- ברכיהו ליפשיץ
- מאיר ביאלר	- אהרון ממן
- קולין בלוק	- יצחק נוינוביץ
- מתניה בן-ארצי	- מיכאל סילבר
- שמעון בניטה	- משה פולק
- יעל בן-תור	- לזר פרידלנד
- רוברט ברודי	- יחיאל פרידלנדר
- יוחנן גרינשפון	- יורי קיפר
- איתמר גתי	- פייגי קריגר
- דן דינר	- דוד קשדן
- אילון ועדיה	- גבריאיל רוזנבאום
- יעקב ורצברגר	- יעקב ריטוב
- יעל זיו	- אליהו ריפס
- איתן יפה-נוף	- דוד שולמן
- דניאל כהן	- שאול שטמפפר
- אהרון לב-טוב	- מיכאל שלו

מחיאות כפיים.

ה. תודה לדיקנים המסיימים את תפקידם:

- פרופ' יובל שני מהפקולטה למשפטים
- פרופ' ורד ויניצקי-סרוסי מהפקולטה למדעי החברה
- פרופ' ישי יפה מביה"ס למינהל עסקים
- פרופ' יגאל אראל מהפקולטה למדעי הטבע

ו. שאלות:

אור יהלום, נציג הדוקטורנטים: שלום רב. אתחיל בשתי שאלות, אחת אליך הרקטור ואחת לכבוד הנשיא בן ששון. לפני כשלושה שבועות לאחר פגישה איתך הועלו מספר נקודות לבדיקה כגון ביטול מוחלט של הכוונניות, הגבלת שעות לימוד רצופות, הבהרה לגבי משמרות חירום ועוד, אבקש התייחסות להיכן הדברים עומדים ומדוע הם עדיין לא מיושמים? אליך, כבוד הנשיא: מדוע סטודנטים לוותרניריה (הסטודנטים היחידים בארץ) לומדים בשבתות חגים ולילות? וזאת בשביל לסייע בתפעול מערכת בית החולים ולא רק בשם הרמה האקדמית כפי שנטען בשני העשורים האחרונים למה סטודנטים לוותרניריה צריכים להחזיק על גבם את פעילות בית החולים האוניברסיטאי? אני רוצה להגיד עוד כמה דברים: שמי אור יהלום. אני סטודנט בשנה ד' לוותרניריה. אמירות מקוממות כמו 'מי שאין לו כסף שלא ילמד וטרינריה', קצת כמו קורס טיס, 'מי שלא מסוגל שיפנה את מקומו' או 'לא חייבים ללמוד וטרינריה בארץ', 'בשביל לממן את הלימודים אתם יכולים לעבוד בעגלות בארה"ב', מוטחות מפי גורמים שונים בביה"ס אל עבר הסטודנטים בכל פעם שעולות מצוקות הקשורות ללימודים ואופיים. ביה"ס לוותרניריה טוען ללא הרף שמדובר בקומץ ממורמר, שמועצת סטודנטים מתלוננת ורוצה להוריד את הרמה האקדמית. אין דבר כזה מועצת סטודנטים, ישנם סטודנטים לוותרניריה שנעשה להם עוול מתמשך של עשרות שנים. במשך עשרות שנים הסטודנטים לוותרניריה

הם היחידים שלומדים בשבתות וחגים בלי הגבלת מספר שעות העבודה ביממה ללא דין וללא דיין. כל זה, לטענת ביה"ס, בשם המושג הערטיילאי שנקרא "הרמה האקדמית". אך כעת יצא המרצע מן השק'. נאמר לנו ע"י הנהלת האוניברסיטה כי סטודנטים לוותרניריה נדרשים גם לשם תפעול בית החולים ולא רק לצורך אקדמי. אם לא די בכך, רק בשבת האחרונה התבקשנו אנו הסטודנטים להתנדב להגיע בשבת אל בית החולים כי אחד התורנים לא הגיע והכונן לא יכול היה להחליף אותו. רמה אקדמית אמרנו? נוסף על כך, באורח פלא מספר התורניות לסטודנטים נגזר ממספר התורניות הכללי שנדרש בבית החולים ומספר הסטודנטים ולא מספר מסוים של תורניות הנדרשות להכשרה. דבר נוסף שביה"ס מנסה לעשות, הוא לייצר אשליה שאין לה בסיס במציאות כאילו נדרשת נוכחות סטודנטים בשבתות, חגים ולילות לשם קבלת הכרה אירופאית שלי כסטודנט לא תועיל בדבר. בסוף התואר לא אקבל רישיון לעבוד באירופה. כנשוי וכאבא טרי אינני יכול לקיים חיי משפחה נורמליים. ברוב הימים אני חוזר הביתה כשבני כבר ישן. 11, 12 ו- 16 שעות הם לא זמנים חריגים לשעות לימוד רצופות. כשכבר מגיע סוף השבוע לזמן איכות עם הילד אז יש תורנות, בשביל הרמה האקדמית אמרנו. בסוף השבוע, איך אגיע למשמרת? כי אבוי, תחבורה ציבורית אין. רכב פרטי? מונית? פשיטת רגל. בהיעדר חוק המגדיר שעות ימי לימוד, בדומה לחוק העבודה והמנוחה, הסטודנטים לוותרניריה נתונים לחסדיהם וגחמותיהם של קברניטי בית הספר לוותרניריה ולהחלטותיהם השרירותיות שהקשר בינם לבין רמה אקדמית רופף ביותר. 11 ו- 12 ימי לימוד רצופים הכוללים 7 ימי לימוד בשבוע הם לא דבר נדיר במחוזות ביה"ס לוותרניריה. אם אכן לצורך הכשרתנו אנחנו נדרשים ללמוד בלילות, חגים ושבתות אז יש לשנות את הגדרתנו מסטודנטים לסטאז'רים ואולי אף להקדים את מבחני הגמר לסוף השנה השלישית בדומה לרופאים ולקבל את כל החובות והזכויות הנגזרות מהגדרה זו. אך אם הכשרתנו יכולה להתבצע ללא חגים, שבתות ולילות, והדבר אפשרי כי דתיים לא עושים שבתות וחגים, אז הפסיקו לנצל אותנו לצורך תפעול בית החולים. תודה רבה. אני סטודנט בשנה ד', לי זה כבר לא יעזור. אני מדבר בשם הבאים אחריי.

הרקטור: תודה אור. אומר כמה דברים בקצרה: בית החולים הזה הוקם אך ורק למען מטרות אקדמיות. אך ורק למען ההכשרה הקלינית. האוניברסיטה, כל שנה מוסיפה כסף מהתקציב השוטף שלה כדי שביית החולים יתקיים. הוא לא נועד למטרות רווח. הפתיחה של בית החולים 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע זה דבר מקובל בבתי ספר לוותרניריה מובילים, בכל העולם ולא רק בישראל. בישיבה שהייתה לנו לפני כמה שבועות אכן אמרתי שאברר כמה דברים. יש תהליך ואני מברר. מכיוון שהמדובר לשנה הבאה, יש לנו את הזמן כדי לברר את הדברים האלה. אני רוצה להדגיש את השורה התחתונה: בית החולים הזה נועד למטרות אקדמיות, להכשרה קלינית של הסטודנטים והוא לא נועד לשם רווח או לשום מטרה אחרת.

3. תכנית חדשה לבוגר בביה"ס לעבודה סוציאלית: רווחה חברתית

מימי אייזנשטדט, דיקנית ביה"ס לעבודה סוציאלית: המסמך ובו כל הפרטים נשלח אליכם. בשנים האחרונות יש צמא גדול מאד של סטודנטים ללמוד, להבין וגם להיות חלק מתוך תהליכים חברתיים שמביאים לשינוי חברתי. הם מאד מעוניינים לעסוק וללמוד בנושא של מדיניות חברתית. אלה סטודנטים שמתאפיינים במודעות חברתית גבוהה ובעניין גובר והולך ביזמות חברתית ובחדשנות. לצד המעורבות והיזמות החברתית שמטרתה להביא לשינוי הם מעוניינים להרחיב ולהעמיק את הידע התיאורטי אודות תהליכים של מדיניות חברתית בישראל ובעולם ולקבל כלים מעשיים שיאפשרו להם להשתלב בתהליכי מדיניות, להוביל תהליכים של שינוי וצדק חברתי מתוך תחושה של אחריות חברתית. בית הספר לעבודה סוציאלית ורווחה חברתית שלנו הוא המקום הטבעי לדעתנו לתת מענה לצימאון זה. הידע שהתגבש בבית הספר גם משלב תיאוריות וידע בנושאים של מדיניות חברתית והוא גם מבוסס על ערכים, על מחויבות לשינוי, לשוויון ולצדק חברתי. בית הספר גם פועל למען הדברים האלה כך שיש גם את הידע וגם את המעשה והניסיון שיכול להכשיר את הסטודנטים לקבל את מה שהם מבקשים. לצד התכנית הרגילה של ביה"ס להכשרה לעבודה סוציאלית, מתקיימות בו תכניות נוספות. אחת מהן: התכנית לגיל הרך ותכנית שנייה שהיא מאד רלוונטית היא תכנית לניהול מלכ"רים וארגונים חברתיים. בכל אחת מהתכניות האלה נלמדים היבטים שונים של מדיניות חברתית. הידע שקיים בביה"ס כולל תחומי ידע רלוונטיים למגמה העכשווית, תיאוריות של שינוי חברתי, דגש על זכויות אדם, במיוחד זכויות חברתיות, מיצוי זכויות, מערכות יחסים בין גופים שונים בחברה ולימוד רחב של האדם בתוך הסביבה שלו. ביה"ס החליט להרים את הכפפה ולתת מענה לסטודנטים שמתעניינים במדיניות חברתית ובשינוי חברתי. אנחנו מציעים תכנית שתהיה דו חוגית בלימודי רווחה חברתית, תכנית שאמורה לספק גם ידע אקדמי מתקדם וגם כלים להובלת מנהיגות חברתית מבוססת ידע וכלים לפיתוח עיצוב והשפעה חברתית ויצירת שינוי חברתי. זו תכנית

לימודים חדשנית וייחודית שאינה נלמדת כיום במוסדות אחרים בהשכלה הגבוהה בישראל. השיעורים יתבססו בעיקר על קורסים שקיימים כבר בביה"ס, חלק מהם פותחו במיוחד לתכנית הזו וכמובן ניעזר גם בקורסים רלוונטיים מחוגים אחרים. התכנית הזו מבוססת, בין השאר, על תכניות דומות ללימוד מדיניות חברתית, רווחה וצדק חברתי באוניברסיטאות מובילות בעולם כמו NYU, LSE, PENN, אוניברסיטת יורק בבריטניה, ועוד. רוב התכניות האלה נמצאות במחלקות לעבודה סוציאלית ומוצעות במסגרת של לימודים דומה לזו שאנחנו מציעים. בוגרי החוג, לדעתנו, יוכלו להשתלב בעבודה גם בסקטור הציבורי, גם בארגוני החברה האזרחית שכמו שאנחנו יודעים הולכים וגדלים בחברה הישראלית ויוכלו כמובן להמשיך בלימודים מתקדמים, אני מקווה באוניברסיטה העברית.

נדב כ"ץ, פיסיקה: ראיתי בדיונים את עניין ההכשרה המעשית או הפרקטיקום. הייתי שמח אם תרחיבי על זה כי הסוגיה הזו היא בלב של התכנית הזו. זה קצת לא פה ולא שם. אם רוצים להכשיר אנשים ולתת להם כלים אז כמה זה פרקטי?

מימי אייזנשטדט: אגדיר מהי הכשרה מעשית. ההכשרה המעשית בביה"ס מוסדרת ומובנית: פעמיים בשבוע במשך שנתיים. אחרי שהסטודנטים מעורבים בפעילות כה אינטנסיבית הם מקבלים תעודה של עובד סוציאלי. זו לא התכנית המוצעת כאן. בתכנית הזו אין הכשרה מעשית בצורה אינטנסיבית אלא פרקטיקום או קליניקה שבמסגרתה סטודנטים, גם בשנה השנייה וגם בשלישית יוכלו להיות מעורבים בשדה: ללמוד איך נעשים תהליכים של עיצוב מדיניות וגם להשפיע כפי שהם יכולים במסגרת שלהם. זהו סוג אחר של מעורבות.

הצבעה: פה אחד בעד התכנית.

התכנית אושרה.

4. לאישור הסינט: מסלול קלינאים במשפטים

הופץ לאישור הסינט תקנון חדש למיניו קלינאים במשפטים. התקנון אושר ע"י הוועדה המתמדת. הודענו שיתקיים דיון אם יתקבלו הסתייגויות מחברי סינט, מאחר ולא הגיעו הסתייגויות התקנון אושר.

5. בחירת רקטור

[הרקטור יצא]

מנחם בן ששון, הנשיא: הסינט בחר בוועדת חיפוש לרקטור ב-16 במרץ וחברי הוועדה היו פרופ' מוחמד חאג' יחיא מעבודה סוציאלית, פרופ' אדוארד יורקביץ מחקלאות, פרופ' דפנה לוינסון-זמיר ממשפטים, פרופ' מיכל ליניאל ממדעי החיים, פרופ' יענת מעוז מתקשורת, עיתונאות ומדעי החברה ופרופ' שמואל פלג מהנדסה ומדעי המחשב. הוועדה, כפי שכתבתי לכם, קיימה שש פגישות, לא משום שהיו לנו התלבטויות לגבי הרקטור המכהן אלא משום שניסינו לברר לעצמנו גם מהן התכונות שאנחנו מחפשים ברקטור של האוניברסיטה ולשאול את עצמנו אם יש חברים נוספים שראוי שנפנה אליהם. הדרך האחת היא להוציא מכתב לכלל חברי הסגל אבל עוד לפני שהוצאנו מכתב, הרי הוועדה היא גם ועדת חיפוש, פנינו למספר חברים ממספר פקולטות בשאלה האם יאותו להביא בחשבון אפשרות לבוא ולשוחח עם הוועדה על אופציה שהם יכהנו כרקטור. השאלה הראשונה שהם שאלו אותי כראש הוועדה היא האם הרקטור יהיה מוכן להמשיך לכהן. תשובתי הכנה הייתה כן שהרי שאלתי את השאלה הזו את הרקטור מראש. והם הצטרפו לתחושות של רבים מאיתנו שאם הרקטור מוכן להמשיך ולכהן, ורקטור שכזה ראוי שיהיה מוכן, הם יחכו או לא יחכו להזדמנות אחרת. יש כאלה שאמרו שהם לא יהיו מעוניינים גם ביום מן הימים אם השאלה הזו תעלה. זאת אומרת, המהלך היה מעניין גם בצד האקדמי שלו וגם בצד הפרקטי שלו. לאחר שנענינו ע"י מספר חברים שהם לא יהיו מעוניינים ולאחר שפנינו לכלל חברי הסגל ושאלנו האם יש מישהו מהם שרוצה להציע את עצמו או להציע מישהו אחר וגם כאן נשארנו כלעומת מה שהיה לנו קודם- הזמנו את הרקטור לפגישה עם הוועדה. הוועדה ידעה לשאול אותו שאלות שנבעו מתוך הדיונים הראשונים והרקטור, לא פלא, הציג משנה סדורה שאיננה רק משנה אינרטי ששוקקת רק במה שהיה בארבע השנים שחלפו אלא גם כמה וכמה תכניות שנועדו לנו בחיים האקדמיים המשותפים, אם או כשהסינט יבחר בו לכהונה

נוספת. אז הנה, אני מביא לפניכם את פרופ' אשר כהן שבזמנו הייתי צריך להגיד כמה דברים על תכונותיו והיום אתם יודעים שמדובר במנהיג טבעי, אדם שיודע לגשר על פערים, במי שמכיר את האוניברסיטה ויודע לפני ולפנים, אדם שהוא זהיר בתקציבים מצד אחד ומאידך יודע גם לחלק כשצריך במקומות שנחוץ מאד. אני מבקש בשמה של ועדת החיפוש שנבחר את אשר כהן לרקטור האוניברסיטה העברית וכיוון שזו בחירה ברמה האישית, עירית תקריא את ההנחיות ולאחר מכן נוכל לקרוא לרקטור.

עירית מגורה לוי, המזכיר האקדמי: נקיים היום שלושה מהלכים של הצבעה- ההצבעה הראשונה להארכת כהונתו של הרקטור פרופ' אשר כהן. נמצא על השולחנות דף בצבע תכלת. בהצבעה זו משתתפים רק חברי סינט.

הנשיא: ביקשנו לייחד את החלק הזה מהבחירות האחרות לא רק כי זה קורה אחת לארבע שנים אלא משום שזו אירוע חגיגי בחיי הסינט בו הוא בוחר את המנהיג שלו. וכשיבוא הרקטור אומר עוד כמה מילים בנושא הזה.

בהצבעה חשאית ברוב קולות הוארכה כהונת הרקטור אשר כהן לארבע שנים נוספות- תשע"ז- תש"פ.

מחיאות כפיים בעת כניסת הרקטור.

הנשיא: כפי שנכון לומר למי שמוכן לכהן באיזה שהוא תפקיד באוניברסיטה, נאמר בראש ובראשונה תודה. תודה לך אשר שהיית מוכן לקחת על עצמך תקופת כהונה נוספת. זאת עבודה קשה. אמרתי את זה פעם, אנחנו קונים את הלילות שלך ואת הימים שלך, את תשומת הלב שמגיעה למשפחה, אפילו כשתהיה שם ראשך איתנו. זה מה שאנחנו קונים כשאנחנו בוחרים רקטור ואתה ידעת בצורה מפוקחת מאד שאתה נכנס לתפקיד בתקופה שונה ואני מקווה אחרת. לעבוד יחד איתך במשך השנים האחרונות הייתה חוויה מלמדת ומחנכת עבורי ואני מניח גם עבור רבים שיושבים כאן. להשיג הישגים במצב הכל כך מורכב שאנחנו נמצאים וההישגים נמנים במספרי תלמידים, בתקנים חדשים, בתקציבים ומחקר, בתשומת הלב שהאוניברסיטה מקבלת, בהישגים שלנו, על כך ממונה רקטור האוניברסיטה. אני ואתם מקבלים את הדיווח אבל העבודה הסיזיפית היומיומית נעשית ע"י הרקטור והדייקנים. נכון- גם זמנם של הדייקנים הוא לילה ויום, אין שוליים. אז באתי לומר תודה ולהעריך ואני אדווח על כך בהמשך: על הישגים של שי ארקין כסגן נשיא אבל ההישגים הם שלכם, ושל בילי יחד עם הצוות שלה, ושל יוסי גל ושל רוני פרידמן; תפקידי הוא האחרון שבשורה. אז הנכונות, שלאחר ההתלבטות, ראויה לכל שבח וההישגים הם הישגים שמתחלקים בהם בגאווה יחד והלוואי ונכונה לנו תקופה אחרת. לא משום שנצטרך להשקיע פחות מאמצים אבל שנעשה זאת בתנאים נורמליים שהעולם עובד בהם. אבל ארבע השנים הללו של עבודה בתנאים לא נורמליים, כתף אל כתף, הייתה תקופה טובה לכולנו כצוות ואני מדבר בשם כל סגני הנשיא. אני מקווה שתהיינה לנו ארבע שנים נוספות בעבודה, של תנופה, של הישג כי מה שאנחנו עושים, בסופו של יום, הוא הדבר הכי חשוב שיש וזה - מדע טוב. תודה לך על המדע הטוב אשר.

הרקטור: קודם כל- תודה רבה על האמון שנתתם בי. כמו שמנחם אמר ואני רוצה לומר זאת בגלוי, זה לא היה לי פשוט להחליט על כהונה נוספת. הסיבה לכך שלא היה לי פשוט זה בגלל דברים שקצת אמרתי, אומר בהמשך וגם מנחם בדיווחו בהמשך- כי אנחנו עובדים בתנאים לא מקובלים ולא סבירים שבמרבית המקרים אני צריך להגיד "לא" לבקשות שמכל בחינה אחרת חוץ מבחינת העלות- צריך להגיד להן "כן". זה לא נעים. צריך לעשות העדפות בתנאים מאד לא פשוטים וכתוצאה מזה, למרות שהאוניברסיטה ממוקמת לפי כל הקריטריונים במקום טוב בארץ ובעולם, היא לא במקום שהייתה יכולה להיות בהינתן אנשי הסגל והסטודנטים שיש לנו. הינו יכולים להיות במקום עוד יותר גבוה. זה קשה. מתסכל ולא פשוט. אנחנו לא מפחדים מעבודה קשה כמו שמנחם אמר, הבעיה היא כאשר העבודה הקשה היא עבודה של ראית חשבון ושל ניסיון לחסוך פה ולחסוך שם כדי לאפשר דברים. מידי פעם מצליחים לעשות את הדברים הגדולים אבל אני מאד מקווה שנהפוך להיות מוסד נורמלי ואז אני אומר לכם- יהיה לי כיף להיות כאן רקטור ולעבוד עבודה קשה למען הדברים הרבים שאנחנו יכולים לעשות.

6. בחירת נציגי האסיפה לסינט

בהצבעה חשאית, נבחרו לשלוש שנים החברים הבאים, כדלקמן:

בקטגוריית פרופסורים מן המניין:

פרופ' אסף פרידלר
פרופ' אורנה קופרמן

בקטגוריית פרופסורים חברים ומרצים בכירים:

ד"ר גליה בלום
ד"ר באדי חסייסי
ד"ר יוסי מורי
פרופ' יעל מישאל
ד"ר ענת מריל

7. בחירת חברים לוועד הפועל, לוועדה המתמדת, ולוועדת מינויים עליונה, לשנת תשע"ז

בהצבעה חשאית, נבחרו החברים הבאים, כדלקמן:

לוועד הפועל (לכהונה של 3 שנים):

חברים:

פרופ' רוני אלנבלום
פרופ' משה טטר
פרופ' ניר שביב.
פרופ' עופרי פינס *

ממלאי מקום חבר:

פרופ' יאפ ואן ריין *
פרופ' שמואל פלג *

* קיבלו ניקוד זהה והתקיימו בחירות חוזרות

לוועדת המינויים העליונה (לכהונה של שנתיים):

חברים:

פרופ' אורנה אמסטר חודר
פרופ' אנה בלפר כהן
פרופ' מוחמד חאג' יחיא
פרופ' ישי יפה
פרופ' נתי ליניאל
פרופ' אורלי מנור

סגני-חבר:

פרופ' נורית ירמיה
פרופ' ראובן עמיתי
פרופ' רז קופרמן

לוועדה המתמדת (לכהונה של שנתיים):

חברים:

פרופ' חיה לורברבאום-גלסקי
פרופ' יפעת מעוז
פרופ' ניר שביב
פרופ' דורון שטיינברג

8. דיווחי הנשיא והרקטור

הרקטור:

אדבר על שתי קטגוריות. קטגוריה אחת בה עשינו כבר צעדים אבל חייבים להתקדם בה הרבה יותר – הבינלאומיות. תמיד היינו בינלאומיים ברמה של אנשי ונשות הסגל ובמחקרים משותפים. אבל לא היינו בינלאומיים ואנחנו עדיין רחוקים מכך בכל קטגוריה אחרת של בינלאומיות. חלק מזה נובע כמובן מהשפה בה אנו מדברים אבל היא ברת פתרון. חלק מזה נובע מכל מיני סיבות היסטוריות שאנחנו חייבים לשנות מכיוון שלפחות לטעמי, בעוד חמש או עשר שנים לא תהיה אוניברסיטה מובילה אחת בעולם שלא מקושרת בצורות רבות, שוהות ומשונות, להשכלה הגבוהה בעולם. זה טבע הדברים ואנחנו חייבים ללכת בכיוון זה. גם כאן כמובן יש את התסכול כי כדי להיות שם מהר עלינו להשקיע וכרגע אין זה באפשרותנו. עשינו התקדמות די משמעותית בשלוש השנים האחרונות ועדיין יש לאן להתקדם. אני מקווה ומאמין שנראה התקדמות בשנים הקרובות. עכשיו אדבר על משהו שאני תופס כסוג של כישלון בכהונה הראשונה שלי כרקטור והוא היחס לסטודנטים. אני תמיד אומר: סטודנטים הם לא לקוחות שלנו אבל זה לא אומר שלא צריך לתת להם שירות טוב. זה לא בהנגדה אחד לשני. אנחנו קובעים את תכניות הלימודים ואנחנו מבינים מה נדרש כדי שסטודנטים שלנו יצאו בהכשרה המתאימה אבל אנחנו עדיין צריכים להתייחס אליהם בכבוד בכל הרמות ולטעמי בהרבה מאד מקרים ואולי זה חלק מאתוס היסטורי של האוניברסיטה, אנחנו לא עושים את זה כמו שצריך. אני מודה שעד עכשיו לא עשיתי מספיק לצורך העניין. אחד הדברים שאני כן אנסה לעשות זה בהחלט לשנות את הדבר הזה. אנחנו עדיין נהיה "קשה אבל הכי טוב" – קשה, הכי טוב, ונעימים. זה אפשרי, זה רק עניין של שינוי דיסקט. אני אומר כאן מעל הבמה הזאת שאני אשתדל לעשות הרבה יותר בתקופה הקרובה, כמובן מבלי להזניח את הדברים החשובים לכולנו ושבגללם אנחנו אוניברסיטת המחקר שהיינו, ואני מקווה שנהיה עוד יותר טובים בהינתן שנצליח להשיג דברים טובים בעתיד.

שוב- תודה לכולכם על האמון בי ונמשיך לעבוד. אני כמובן מודה לכל אלה שעבדו אתי לאורך כל הדרך החל ממנחם ולמטה. הרבה אנשים ונשים שיתפו אתי פעולה ואני רוצה להודות להם.

הנשיא:

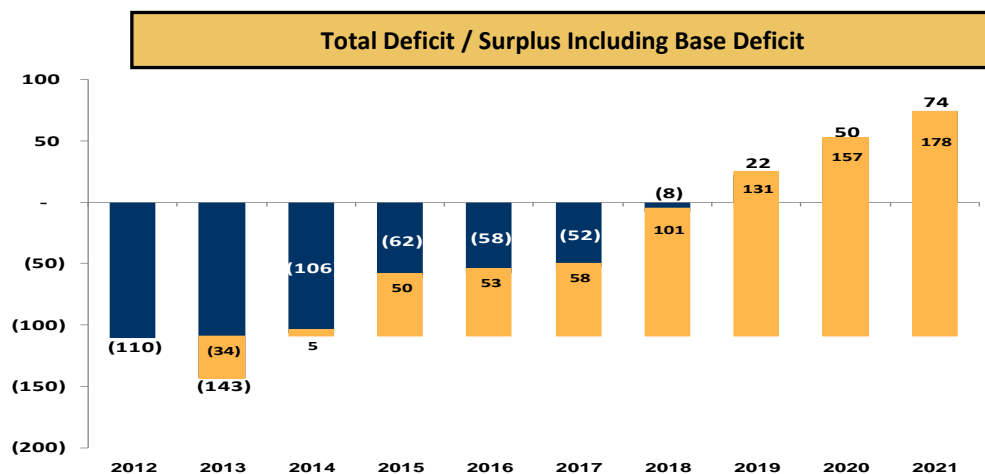
זהו הסיכום השנתי שאני מוסר לפני האסיפה הכללית. אולם הסינט שופץ לאחרונה, תודה לבילי ולצוותים שאיתה שהשלימו את העבודה בזמנה. אדבר אחר כך על הבנייה. למותר לציין שאנחנו לא יכולים להגיע לכך ללא תרומה. זו ניתנה גם הפעם ממשפחת רוטברג שמלווה אותנו בכל כך הרבה פינות באוניברסיטה. גם כאן נתנה המשפחה את המשאבים לשיפוץ האולם שיהיה נוח ונעים יותר. תודה רבה.

אנחנו נמצאים בעיצומו של משבר שהגם שהיו כמותו מבחינת הסכנה לאוניברסיטה, כמו זה שבשנות השמונים, בהן הייתה סכנה קיומית לחיי האוניברסיטה, כיום מקום עבודתו של כל עובד כאן בטוח. אנחנו לא מתכוונים, כתוצאה מן הלחצים שיש עלינו, לעודד חברים לעזוב את עבודתם איתנו.

כזכור, במשך שש השנים האחרונות, אנחנו בתהליך הבראה אסטרטגי, מהלך ההתחדשות. זה תהליך לא זול (ות"ת ואנו שילמנו כ-7 מיליון שקלים במשך השנים הללו) ולא מהיר. התכלית של התהליך האסטרטגי מנוסחת בפשטות. אנחנו רוצים להמשיך להיות האוניברסיטה המובילה בישראל; להביא למחקר מבקיע דרך וחדשני. אנחנו רוצים להיות בין האוניברסיטאות המובילות בעולם שקובעות את סדר היום האקדמי בתחומים השונים ואנחנו נמצאים שם. אנחנו רוצים להגיע להוראה איכותית ולבנות את הנהגת העתיד ולכן הסטודנטים הם שותפים שלנו למחקר ולכן נראה אותם בעמדות הנהגה מרכזיות בישראל ובתחומים שונים. אנחנו מחויבים לעשות מחקר בינתחומי ואנחנו עושים אותו. אנחנו רוצים להגיע לקשרים בינלאומיים, לשמור על קשרים טובים מאד עם העיר, ועם הקהילה ועם המדינה ואכן אנחנו נותנים את חלקנו. חלק עצום - מדובר בלמעלה מ-250 פרויקטים שהאוניברסיטה מעורבת בהם בירושלים ומחוצה לה. אנחנו רוצים להשיג את כל האמור על בסיס של תקציב מבוסס ומאוזן, אין דרך אחרת. את תכנית ההתחדשות של האוניברסיטה בנינו על 16 אדנים ואין פריט מתוכם שלא עסקנו בו בשנים האחרונות. גם ברמת הפקולטה, לפעמים גם ברמת היחידה, המדובר גם ביחידות מינהליות. רבים מהחברים בקהילת האוניברסיטה שינו את אורח החיים הארגוני שלהם בזכות המעורבות בהכנת תכניות עבודה מפורטות.

המהלך כולו חשוב לגופו אך גם משום שתכנית ההתחדשות שלנו קיבלה לא רק את התמיכה הכספית כי אם גם את הגושפנקה של ות"ת. לפני פחות מחמש שנים עמד על הבמה הזו, באולם הזה לפני חבר הנאמנים, מנואל טרכטנברג ואמר: "זוהי ההזדמנות שהאוניברסיטה העברית תשנה את עצמה. היא לא רק תשנה את עצמה, אלא תשנה עבור החברה בישראל" וזה נכון. החברה

שעובדת איתנו היום עובדת גם עם כמה אוניברסיטאות נוספות, כדי להוביל אותן בכיוונים של הבראה דומים למה שאנחנו עשינו. ות"ת גם אמרה שהיא עומדת מאחורינו, שזו תכנית נועזת. יו"ר ות"ת דיבר אז על הנהגת האוניברסיטה בתקופה זו. הוא דיבר על כך שנצליח להבקיע ולבנות דבר שלא היה קיים קודם, מתוך איתנות פיננסית ובתמיכתה של ות"ת. והנה לפני כמה חודשים קיבלנו הודעה מות"ת שאנחנו צריכים ללכת לתכנית הבראה נוספת. הטענה שלנו, והיא טענה מגובה, במקרה הזה גם בגלל שות"ת הייתה שותפה אתנו בשכירתה של חברת "רותם אסטרטגיה" וגם משום שות"ת אימצה את תכנית האסטרטגיה. תכנית זו אמרה את הדברים הבאים, שאין לקצץ יותר בחיים האקדמיים שלנו. שמעתם את זאב רותם מציג את התכנית, אותי חוזר עליה ובכל שנה אני מתייחס בדיווחים לאותם ראשי פרקים ויעדים. האוניברסיטה לא תצליח להשתקם מקיצוץ, אלא אך ורק אם היא תשקיע בפיתוח אקדמי-מחקרי, בהוראה איכותית, בשיפור חוויית הסטודנט ובתכנון מוקפד לטווח בינוני וארוך. בתרגום התוכנית, הצביעו על נושאים מוגדרים, על פקולטות מוגדרות ועל תכנים מוגדרים. זה היה בתמונת המאקרו ולאחר מכן, כל פקולטה וכל יחידה, שעברה כבר את התהליך עם חברת האסטרטגיה הגיעה אל הפרטים: מה יהיה תכנון הקליטות העתידות, כיצד נקלוט יותר סטודנטים ונמנע נשירה, אילו מיזמים יתאימו לכל יחידה, איך משקיעים בתכנית להקמת מרכזי מחקר חדשניים, לאילו תחומים נצליח למצוא חברי סגל חדשים שלו היו לנו קודם ואילו נושאים לא יפותחו. התכנית הזו לא הייתה תכנית של קיצוץ לשמו, אלא של הבראה. תכנית הבראה הגדירה קטגוריות את היעדים כיעדי פיתוח לצורך הבראה ולזה קיבלנו את הגושפנקה. לשם כך יצאנו לדרך. גם בנינו לפרטי פרטים תכנית עם העירייה, עם הממשלה, עם ות"ת, כבר דיברתי עם הפקולטות וגם עם יחידות המינהל. כשהצגנו את התכנית דיברנו על כך שבשנים הראשונות שלה היא לא יכולה להיות רווחית כי אנחנו צריכים למצוא דרך לשלם בעבור הפנסיה וציינו את תקופת הביניים כ- J curve. מתחילים עם J שעומד מתחת לקו והוא מזניק את עצמו. התכנית הייתה שבשנת 2021 בסיומה של תכנית ההתחדשות, לא רק שנצא מן המצוקה הכספית אלא גם נצליח להשקיע משאבים שלא היו לנו קודם בפיתוח, משום שנהיה בריאים לגמרי. המשאבים שנשקיע יהיו כספים שיגיעו אלינו ממקורות ות"ת וגם ממקורות אחרים שנוכל להגיע אליהם בעקבות תכנית ההתחדשות.

תנאי א' היה שות"ת מזרימה יותר ממה שהזרימה קודם. אז נקבנו בסכום של 40 מיליון שקל, היום סכום שכזה כבר לא יספיק כדי לעשות את קפיצת המדרגה כי ות"ת לא נתנה את הסכום, כי לא יצאנו אל הדרך עם התמיכה הכספית שהייתה ביסוד התוכנית. דיווחתי על הדברים לפני חמש שנים. ניזכר במספרים הגדולים: עלות הפנסיה בשנים הללו היא 700 מיליון ₪ בשנה מתוך תקציב שנתי שוטף של 2.1 מיליארד ₪ - הפנסיה היא אפוא שלישי מהתקציב השוטף. מחצית מעלות הפנסיה נותנת ות"ת - 350 מיליון ש"ח. את החצי השני הוצאנו מחלבנו, דמנו ועצמותינו. הצלחנו לעמוד על גירעון שנתי של 20 מיליון שקל ולא פגענו בתזרים המזומנים של האוניברסיטה. יצאנו לתכנית שיאה לה השם "הלוואה וחיסכון". מכרנו נכסים ולקחנו הלוואות קצרות-מועד המותרות לנו ומהם שילמנו את החלק האחר של הפנסיה. בצורה כזו ניהלנו את החיים. לפני כמה חודשים ות"ת הדליפה דו"ח ביקורת עם פרשנות מטעה לאחר שהודיעה לנו, שלא נוכל להשתמש בכספים אלו. ההסבר שלנו שהבעיה היחידה שיש לאוניברסיטה היא עול הפנסיה לא זכתה אז להתייחסות. המאמצים העילאיים של קהילת האוניברסיטה לשמור על תקציב מאוזן לא זכו להכרה.

אני מבקש להעיד עליכם, החברים שאני עובד איתם, סגני נשיא ורקטור, דיקנים ראשי יחידות מנהל וכלל החברים בקהילה שלנו, אתם עובדים לילה ויום, ויום ולילה. כאלה גם אתם - ראשי מחלקות, סטודנטים שאין דוגמתם. בזכותכם האוניברסיטה העברית בירושלים מגיעה למקום ה-50 או ה-60

בעולם למרות הקשיים ולא בגלל ולא בזכות המשאבים; כי אלו הנאותים לנו אינם מגיעים אלינו. יעידו הדיקנים וראשי היחידות המנהליות איך אנחנו מתחשבים איתם על שקלים בודדים. מנוע הצמיחה האקדמי והכספי הם החוקרים. הם המוסיפים כל שנה למחקר. לפני 7 שנים בתחילת הכהונה של שי ארקין כספי המחקר היו כ-100 מיליון שקל לשנה. היום אתם, כלל הפקולטות, מביאים כ-180 מיליון דולר לשנה במחקר. אילו ות"ת הייתה מכפילה את הכספים שהיא נותנת לנו היינו במקום הנאות לנו. בשנה שעברה ציינתי כאן שאנחנו לא מצליחים לקלוט יותר אנשים, לא משום שאין אנשים טובים אלא שאין לנו המשאבים הנחוצים לקליטה. אני מדבר במדעים הניסויים ששם עלות הקליטה לקליטתם של חוקרות וחוקרים היא בין 700,000 למיליון וחצי דולר לנקלט. הם הזוכים העיקריים בקרנות המחקר.

חזרנו לות"ת אחרי הדלפת הדין וחשבון ואמרנו: תכנית ההבראה שלנו היא זו שעשינו יחד עם "רותם אסטרטגיה" ואין לנו תכנית אחרת. הגשנו תקציב לשנה הבאה לא עם גירעון של 20 מיליון שקל אלא גירעון המשקף את הצרכים הבסיסיים והוא למעלה מ-200 מיליון. חלקכם היה פה בזמן הוועד הפועל ואתם יודעים שאנחנו לא יכולים להתחיל שנת לימודים עם גירעון של יותר מ-30 מיליון שקל. עשינו חשבון שמרני ובסיסי: אנחנו חייבים לקלוט בשנים הקרובות עוד 10-15 חברי סגל חדשים. זה לא בשמיים, הרי שמנו לעצמנו מטרה להגיע ל-1150 חברי סגל. עדיין לא הגענו ל-950. שמעתם שהרקטור הקריא היום שמות של 34 פורשים. אנחנו רוצים לתת מלגות בדומה לכל אחד ממוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל. אנחנו נותנים לראויים מבין 23,000 תלמידים רק כ-200 מיליון שקל מלגות בשנה. זה לא מספיק. תלמידי מוסמך לא מקבלים את מה שמקבלים במקומות אחרים. אנחנו מפסידים תלמידי מחקר, שהיו ראויים ומעוניינים ללמוד ולחקור כאן לאוניברסיטאות אחרות. כל אחד מכם יוכל להביא דוגמאות מניסיון אישי שלכם. אנחנו רוצים להוסיף קרנות תחזוקה כדי לתחזק כדי שלא יהיה מצב שבו משפצים מעבדה בפקולטה לרפואה בסדר גודל של 2 מיליון דולר ולמחרת פורצים שירותים שהם בני 40 שנה לכיוון המעבדה משום שהם נמצאים על אותו קו צנרת שתוקנו רק מנקודה מסוימת ואילך. אנחנו מעוניינים להוסיף לפעילות התוך של האוניברסיטה ובעיקר לנושא הבינלאומיות. לא מדובר במאות מיליונים.

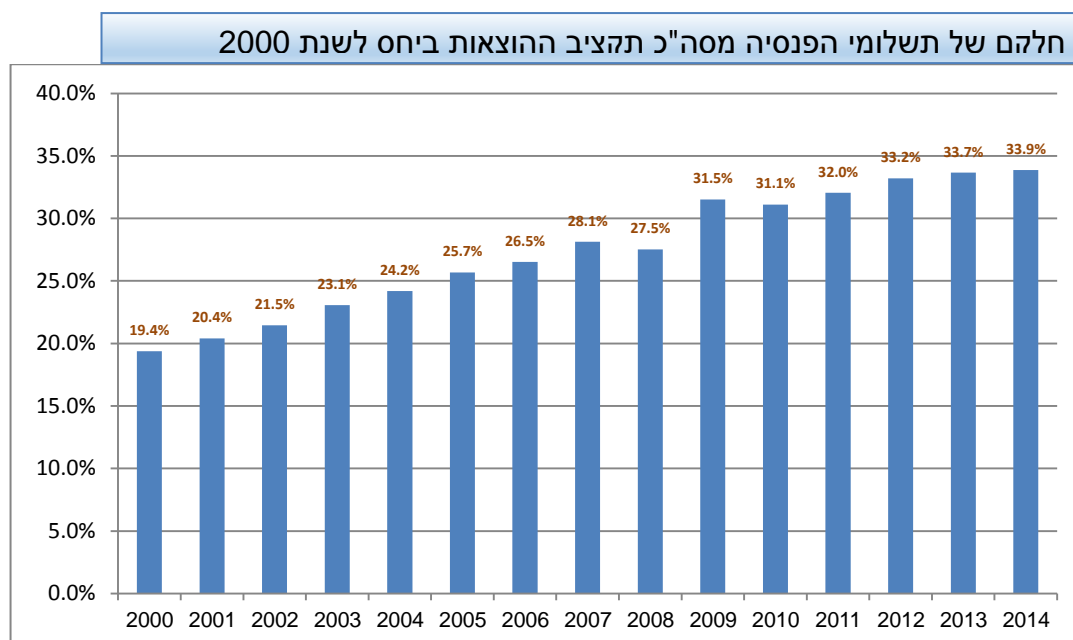
הפנסיה - בנושא זה היו דו"חות של מבקר המדינה מזה 20 שנה ומעלה שהצביעו על כך שבמגזר הציבורי נהוגה פנסיה תקציבית, שאין לה מקורות מימון וצריך להפסיק את התופעה הזו. לא אלאה אתכם אלא רק אזכיר כי, לפני הממשלה, לפני הרשויות המקומיות, לפני הצבא וכו' המוסד הראשון במגזר הציבורי בארץ שעבר מדור א' של פנסיה לדור ב' היה האוניברסיטה העברית בירושלים. רוב הצעירים שיושבים פה והגיעו אחרי 2001 הם כבר בדור ב' של פנסיה. בהסכמים החתומים שנערכו אז יש -

1. הבטחה שילוו אותנו בפנסיות עד לשנות ה-2080 כלומר: עד שייפטר אחרון היורשים והשארים שלנו.
 2. התחייבות שנקבל את רובה של הפנסיה מהממשלה, משום שכשהיה צריך לבנות את הר הצופים, הממשלה התחייבה לתשלום המחצית של הבנייה (המחצית האחרת נטלו על עצמם האוניברסיטה ושוחריה). כשהגענו לשלהי שנות ה-70 ותחילת שנות ה-80, הממשלה אמרה כי את המחצית שהיא התחייבה לתת לנו היא אינה יכולה לפרוע והפנתה את האוניברסיטה להשתמש במשאבים, יעודות בטוחות, קרנות וכיו"ב.
- אלה השנים שבהן עברה האוניברסיטה בהכוונת הממשלה ובעצתה לפנסיה תקציבית. ב-1982 הפכנו את הפנסיה באופן פורמלי לפנסיה תקציבית. ככל שעברו הימים הממשלה לא נתנה את המובטח והאוניברסיטה נקלעה לקשיי תפקוד. לכן בשנת 2001 חתמנו על ההסכם שלעיל. בתחילת המו"מ ביקשנו מות"ת 100% של הפנסיה והגענו להסכמה על 85% מכלל מחויבות הפנסיה. קרוב מאוד לסיום המו"מ, כנראה מחשש מ"השפעות רחב" הקצתה ות"ת 65% ולכך נוספו כל שנה במזומן 30 מיליון ₪ ו-5% תוספת לתקציב באלה תימצא החלופה להסכמות על 85% של הפנסיות, לכך נוספה התחייבות שכל 5 שנים ייבדקו הנחות המוצא של ההסדר ובכללן מצב השוק הכספי ותוחלת החיים. דור חדש נכנס לאוניברסיטה. היום רוב הסגל הבכיר בפנסיה צוברת ולא בפנסיה התקציבית. אני שב ומדגיש כי מדובר בכסף - הפנסיונרים שלנו הם מופת למחויבות למחקר רציני, להמשך בהדרכת דוקטורנטים, להשגת משאבים למחקר ולקשר עם היחידות האקדמיות. רבים מהם, בנוסף למטלות האמורות, מתנדבים למשימות חברתיות בירושלים ובארץ. אולי זה סוד אריכות החיים של מורינו, אשרינו.

עלות הפנסיה התקציבית בשנים הקרובות היא כ-700 מיליון שקל, גם עוד 10 שנים מהיום הסכומים דומים. לכן, כל פתרון שייתנו לנו לשנה הוא לא פתרון מספיק, אלא אם כן הוא פתרון ביניים להשלמת דיונים להסדר קבע. מחויבותנו לגמלאים ולשארים היא לעוד כ-60 שנה אבל אנחנו צריכים פתרון לפחות ל-20 השנים הקרובות שבהן אנחנו עלולים להימצא באותו מצב, ב-2037 אחרון הפנסיונרים בפנסיה תקציבית פורש. אנחנו מאריכים חיים ברובנו, הריבית במשק היא אפס או דרומה ואנחנו

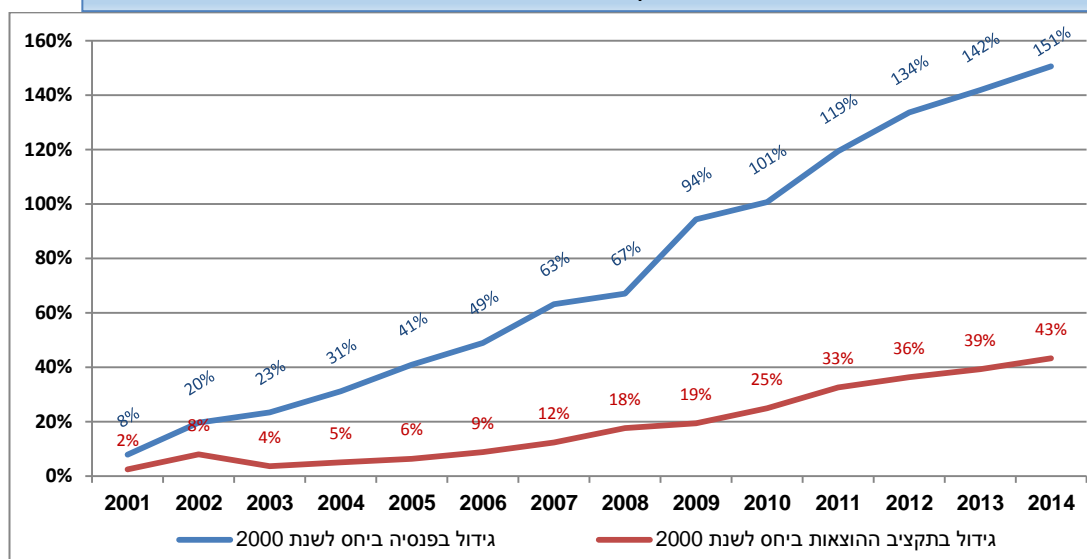
משלמים. הפנסיה שלנו צמודה לשכר המשרתים אז אם עוד מעט תהיה עלייה בשכר לפרופסורים נשלם להם ולבני/בנות הזוג שלהם ולשארם שלהם. אין לי תלונה, זה נכון לעשות כך לא רק מן הנימוקים של המשך פעילותם שאליהם התייחסתי לפני מספר דקות אלא גם מתוך המבט לאחור: אנחנו מחויבים ושמחים למלא את החובה. הגמלאים שרתו אותנו, אלו המורים שלנו, הוותיקים שבהם אלה בנו את המדינה, את המדע פה, הם אלה שחוללו את כל ההשכלה הגבוהה הטובה מתוך אחריות דומה לזו שלנו היום. להם אנחנו נפנה עורף? את מחויבות הממשלה אנחנו חייבים לקבל.

אשוב למספרים ולתיאור העבר הקרוב. מ-65% הכתובים בהסכם, ירדו האחוזים ל-50%. חזרנו ובדקנו את התקציבים. החלטנו להפסיק לקחת מכיס אחד לכיס שני בהלוואות קצרות מועד ולהוצאות הוספנו פחות מ-200 מיליון שקלים חיוניים לשמירה על הקיים של אוניברסיטה חפצת חיים בזירה הפיזית והאקדמית: לקליטות, למלגות, לבינלאומיות, להקטנת גודל הכיתות שלנו שלא ישבו 65 סטודנטים בשנה א' בכיתת תרגול במדעי המחשב, למלגה לתלמידי שנה א' ראויים. לעצמנו אנחנו אומרים: אם אנחנו מדורגים במקום 50 או 60 ומובילים בארץ, עם המצב הכלכלי הקודם, כשיתנו לנו את התוספת של 240 מיליון לשנה הבאה, אני מאמין שתוך פחות מחמש שנים נהיה בין 30 האוניברסיטאות המובילות בעולם. כי צירוף של איכות אקדמית אנושית, הפרושה על-פני מגוון נושאי מחקר ומלווה במוטיבציה כזו הקיימת כאן היא נדירה בעולם. העדות היא ההישגים. תשלומי הפנסיה באוניברסיטה ביחס לשנת 2000- מהווים עכשיו 33% מסך התקציב השוטף של האוניברסיטה. מזה כמה שנים האחוז דומה.

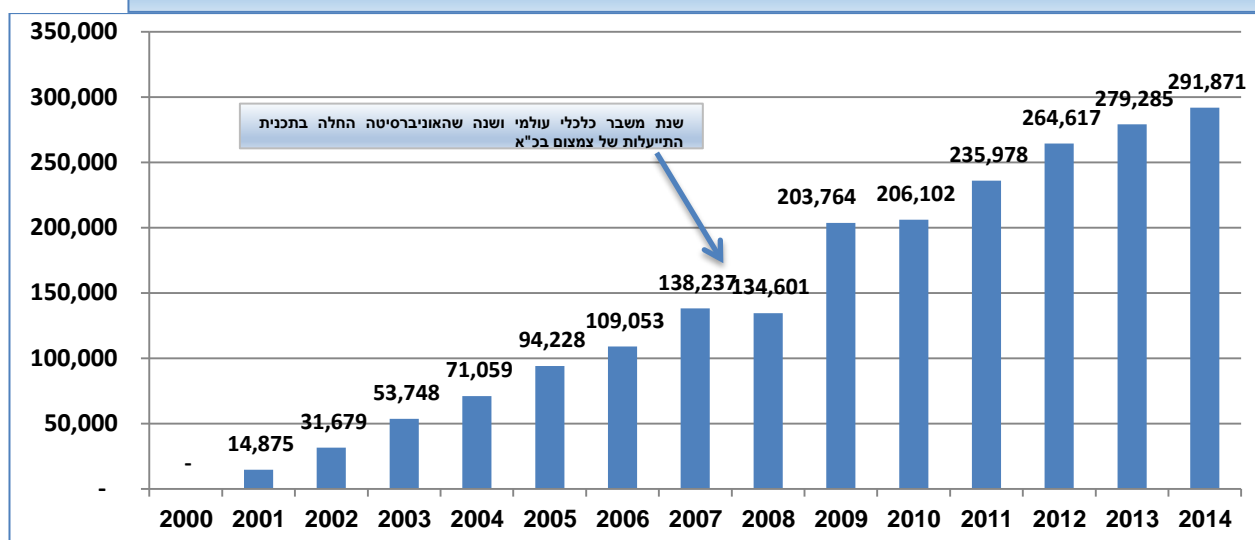
הגרף הבא הוא גרף מעניין, אם לא היה מדובר בנו. משנת 2000 התקציב השנתי עלה בצורה מדורגת – 43% אחורה. בודדנו רק את אלמנט הפנסיה וניסינו לראות כמה עלתה הפנסיה בהשוואה לכלל התקציב הרגיל ובו הפנסיות – 151%. הרי אם היינו בודקים את זה כל חמש שנים היינו יודעים את זה כבר לפני 15 שנים.

אחוז שינוי שנתי בהוצאות הפנסיה ובתקציב ההוצאות ביחס לשנת 2000

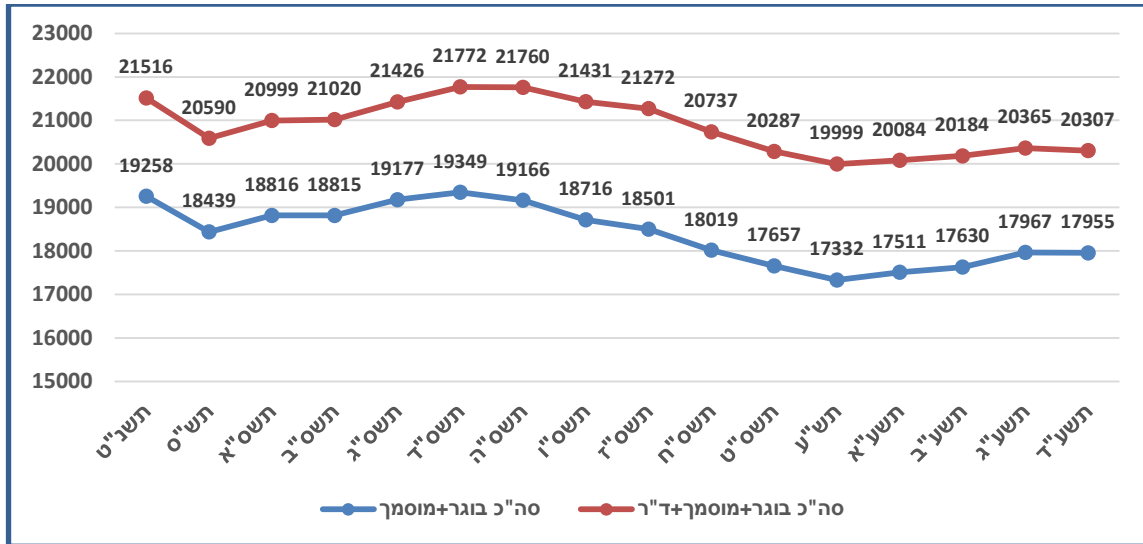

כבר לפני ארבע שנים באנו לות"ת יחד עם "רותם אסטרטגיה" עם הנתונים וות"ת הסכימה לסייע והציעה ללכת לעסקה חדשה. אתם יכולים לראות גם את הנפח התקציבי. הפער הכספי בין הגידול התקציבי לפעילות של האוניברסיטה במיליונים: לפני שנתיים היה 300 מיליון שקל, השנה זה כבר יותר מזה. רק זה מה שאנחנו רוצים - 300 מיליון. אם יהיה לנו הכסף הזה נדע להתנהל כמו שהזכרתי קודם בצורה המבטיחה קיום נאות למחקר והוראה.

הפער הכספי בין הגידול בתקציבי הפעילות של האוניברסיטה להוצאות הפנסיה במיליוני ₪

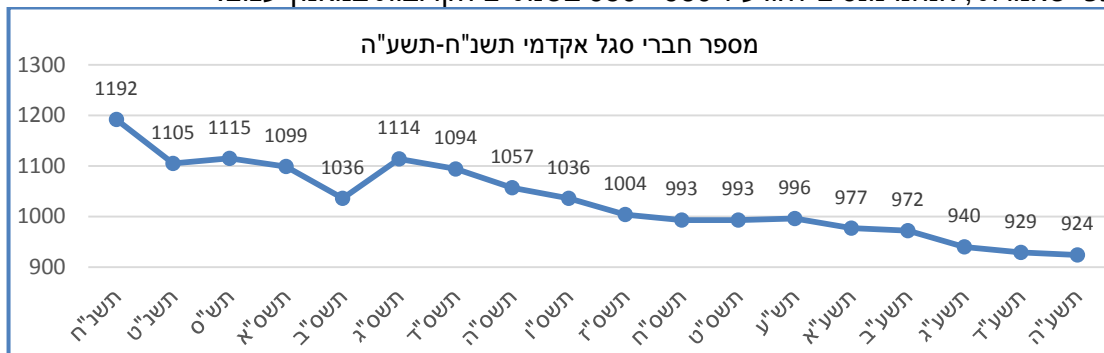

מספרי התלמידים ירדו, חלק בגלל פקטור ירושלים. לעומת אוניברסיטאות אחרות אנחנו עוד עומדים בשנתיים האחרונות במקום טוב ועומדים בגבורה לעומת מוסדות אחרים בירושלים. אבל כשמספרי הסטודנטים יורדים, אנחנו זוכים בפחות כסף. ויותר מכך, תלמידי מכללות באזורים רגישים מקבלים שנת לימודים ראשונה חנם מהמדינה. בהנהגת האוניברסיטה העברית יצאנו כל מוסדות ירושלים למאבק כדי להיכלל בהסדר הזה. כל המכללות בעיר קבלו את המענק - האוניברסיטה העברית סורבה, כי היא "אוניברסיטה" ומספר תלמידיה גדול מדי. שום גוף לא פיצה אותנו על כך. זה הזמן להביא גם את הפרט הזה בחשבון.

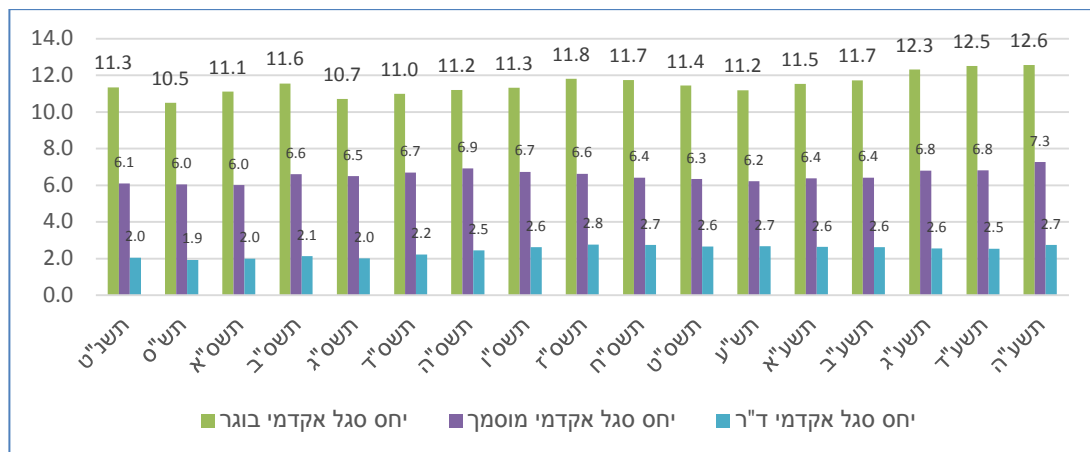

אין מוסד להשכלה גבוהה ביותר משישים מוסדות בארץ שמשקיע בביטחון כמונו. אין שום גוף שפיצה אותנו על זה שאנחנו משקיעים יותר מ-35 מיליון ₪ בשנה בביטחון. פי 6 מכל אוניברסיטה אחרת. פי 20 ממוסדות בינוניים – בכל מקום במדינה.

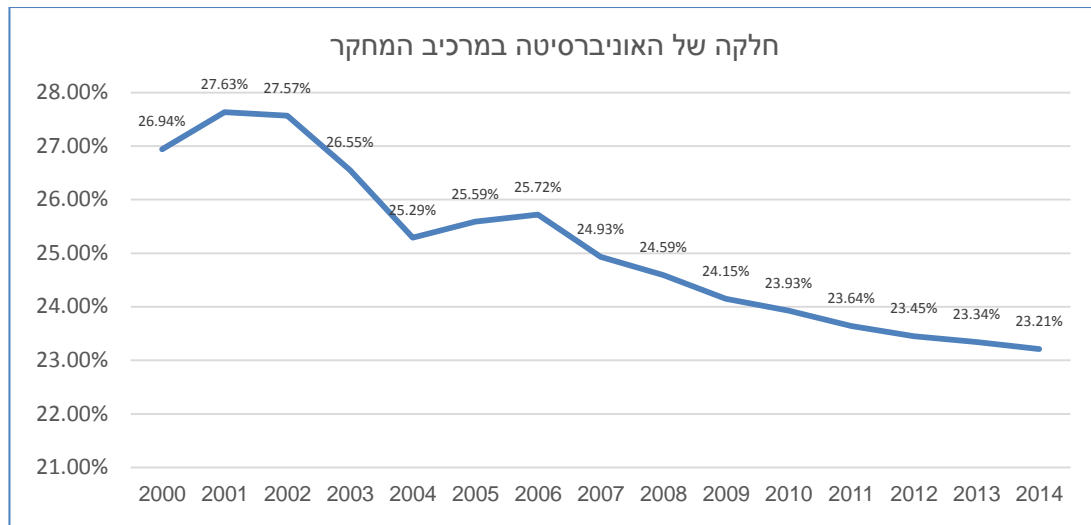
הסגל האקדמי – אני זוכר, כשהתחלתי כרקטור, היינו כ-1400 חברי סגל במסלולים הבכירים. היום, כפי שאמרתי, אנחנו מנסים להגיע ל 960 - 950 בשנתיים הקרובות במאמץ עצום.

יחס סגל אקדמי-תלמידים - אנחנו הממוצע האוניברסיטאי עומד על יחס של 1/20. אבל יש יחידות שאנחנו נמצאים באנומליה של 1:50. נתתי דוגמה קודם ממדעי המחשב; המצב דומה במספר יחידות נוספות, כגון: גם במנהל עסקים ויחסים בינלאומיים.

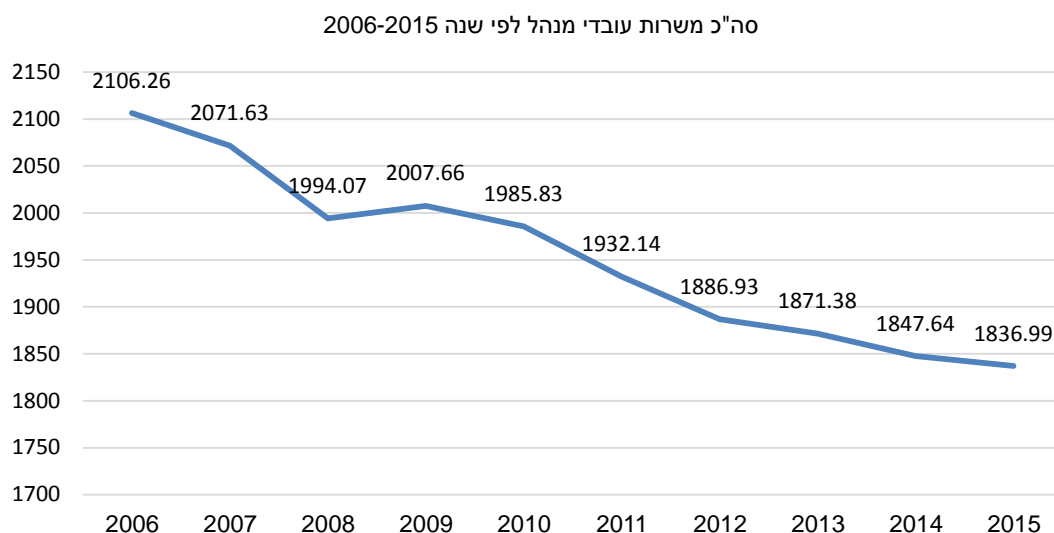

לירידה במספר חברי הסגל יש גם מחיר יקר מאוד בעוגת המחקר. אם היינו קרוב ל- 30% בעוגת המחקר של מדינת ישראל בשלהי שנות ה-90, היום אנחנו באזור ה- 23%. זה הון. מדובר בעשרות מיליונים.

אני מדבר על תקצוב ות"ת. בהישגים של קרנות מחקר תחרותיות האוניברסיטה מובילה כך גם במגבה (campaign) בין תורמים האגף לקשרי חוץ, בראשות יוסי גל, מגיע לסכומים הגבוהים בארץ. אבל אין די בכך ואלו משאבי מחקר, פיתוח ובינוי, שלא נועדו לתקציב השוטף. גם אם נחשב את התקורות הצנועות, שאר הכסף נועד לפעילות מחקרית ופיתוח. אנחנו שבים ומציינים לעצמנו כי בצל הירידה במספר חברי הסגל וממילא ביכולת להדריך תלמידי מחקר, חלקנו ירד בחלק של עוגת המחקר הכלל ארצית.

מספר עובדי המנהל באוניברסיטה ירד ב-30%. יש לזה מחיר בשרות, במעבדות, בטכנאים. יש לזה מחיר בתפקוד יחידות מתוחכמות שצריכות אנשי מנהל בכירים לכן צדק מי שצדק בות"ת כשאמר לפני מספר שנים בדיונים האסטרטגיים-ההבראתיים: לא תקצצו יותר כי אין ממה לקצץ. לצד אמירה זו ציינו שבצענו מהלך קשה לביצוע – הורדה של 120 מיליון ₪ מבסיס התקציב של האוניברסיטה.

הייתה גם מכירת נכסים. מכרנו נכסים בכ- 600 מיליון שקל, פרדס ברחובות, שני בניינים בירושלים. נסתכל ונראה מה יכולנו לעשות. מכרנו נכסים בנדל"ן בין 2001 – 2008 בסדרי גודל של 135 מיליון שקל. בין 2009 ל- 2016 כשעול הפנסיה גבר ב- 214 מיליון שקלים. בנוסף לנדל"ן מכרנו את אקס

ליבריס חברה שאין כמותה ליופי ב-66 מיליון ₪ בלבד לתשלום הפנסיה. מכרנו גם מניות של מובילאיי.

אתם לא הרגשתם בזה. אבל בעצם, כבר בטווח הבינוני כולנו מרגישים בזה. כי לדוגמה את התמורה בעבור הפריטים שמכרנו יכולנו להשקיע. לפתוח עוד 3 מעבדות בכימיה, לקלוט עוד שלושה אנשים בפסיכולוגיה, לפתוח עוד חמש תכניות לימוד בינתחומיות חדשות, לעודד עשרות תלמידי חו"ל בתארים שונים ללמוד איתנו, לחזק תשתיות פיזיות, להשלים מהר יותר את מהלך הכניסה ל-ERP. אנחנו מעוניינים להפסיק את המכירות ולהחזיר את שווה המכירות כדי לבנו קרנות צמיתות-מניבות לשנים שתבואנה.

הנכס	סכום
נדל"ן 2001-2008 שקלי לפי 3.75 ₪ ל-\$	134,348,956 ₪ (\$35,626,388)
נדל"ן 2009-2016 שקלי	213,783,878 ₪
סה"כ מכירת נדל"ן 2001-2016	348,132,834 ₪
מכירת מניות אקס ליבריס	65,755,641 ₪
מכירת מניות מובילאיי	139,000,000 ₪ (ברוטו, כולל גם חלק החוקרים וחלק יישום)
סה"כ מכירת מניות	204,755,641 ₪
הכנסה בגין מכירת זכויות איינשטיין	45,500,000 ₪
	598,388,475 ₪

לפי הבנתי, ההכנסות ממכירות כאלו נועדו לכתחילה לפיתוח תכניות שרואות את המחר. לקחת קבוצה של 5 מדענים חדשים לבנות להם את המעבדות הכי משוכללות, להביא חמישה חוקרים במדעים העיוניים לבנות מחלקה שלא הייתה קיימת קודם, לעשות את התוכנה הפשוטה ל-ERP שכל מוסד כבר עובד אתה, כדי שנוכל לדבר בשפת מחשב אחת בכל המחלקות. בתמיכה של הוועד המנהל, הוועד הפועל ושל חבר הנאמנים כוונתנו להפסיק למכור את נכסי המחר. אפילו האוצר מבין שאנחנו עומדים היום במצב קשה וצריך לטפל בדבר; בינתיים ות"ת היא הבעיה.

אני רוצה להראות לכם את התקציב התלת- שנתי על פי ההנחיות החדשות של ות"ת, שאליו התייחסתי קודם. הצגנו אותו כמתווה לדיון לות"ת ולאוצר. בהכנסות לא נוכל להביא יותר ממה שהיה קודם ואף פחות ואנחנו מתכוונים להוציא מעט יותר. אם השנה הוצאנו שני מיליארד ו-115 מיליון שקלים, בשנה שלאחר מכן עלינו להוציא שני מיליארד ו-175 מיליון ולאחר מכן, בצורה מדורגת, אף יותר.

Item	Item	Forecast Implementation	Forecast Budget	Forecast Budget	Forecast Budget
		2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
15	TOTAL INCOME	2,080,958	1,958,435	1,967,697	1,976,959
16	TOTAL EXPENDITURES	2,115,990	2,174,539	2,245,106	2,314,129
17	Operating Surplus (Deficit)	(35,032)	(216,104)	(277,409)	(337,170)

מדובר בהתקדמות איטית מאד. זאת המערכה שאנחנו עכשיו מנהלים, הן בצוותים המקצועיים שלנו, הן מול מקבלי ההחלטות.

למה התקציב עלה? משום שבמשכורות הוספנו קליטות חדשות שלא היו קודם. אנחנו רוצים לקלוט כ-15 חברי סגל חדשים לשנה (מעבר לפורשים), אי-אפשר להתחייב עכשיו על המספר המדויק כי כלל הפרישות אינו ידוע. אנחנו גם רוצים לתת יותר למלגות, להקטין כיתות, להוסיף לאיכויות האקדמיות. זה מתווה התקציב שהבאנו, כהנהלת האוניברסיטה בפני הוועד המנהל. במצב הנוכחי זה תקציב עם גרעון של 216 מיליון בשנה הבאה, 277 מיליון בשנה שלאחר כן ו-337 מיליון בשנה אחר כך. לא יהיה גרעון כזה. אסור שהגרעון יהיה יותר מ-30 מיליון. זה התקציב שהצגנו לות"ת ולאוצר. אנחנו מצפים שהם ואנחנו נמצא את הדרך להבטיח את המשאבים הללו - אחרת לא נוכל לתפקד. אז במשא ומתן היה ויכוח על מספר אחר או מספר שני כבר התקדמנו מעט (מדי) בשיחות המקצועיות, לא די בכך ואתם עוד נשמע את הדי הדיונים הללו בהוצאת מידע חד-צדדי שלהם לתקשורת כפי שהיה בהדלפה החמורה והמזיקה של חומר חסוי בחודש אפריל האחרון. על כך כתבתי לכם בעת ההתרחשות. זו דרך המלחמה של ות"ת שמובילה את המהלך יותר מאשר האוצר. מסתמא שיש לות"ת הסיבות שלה.

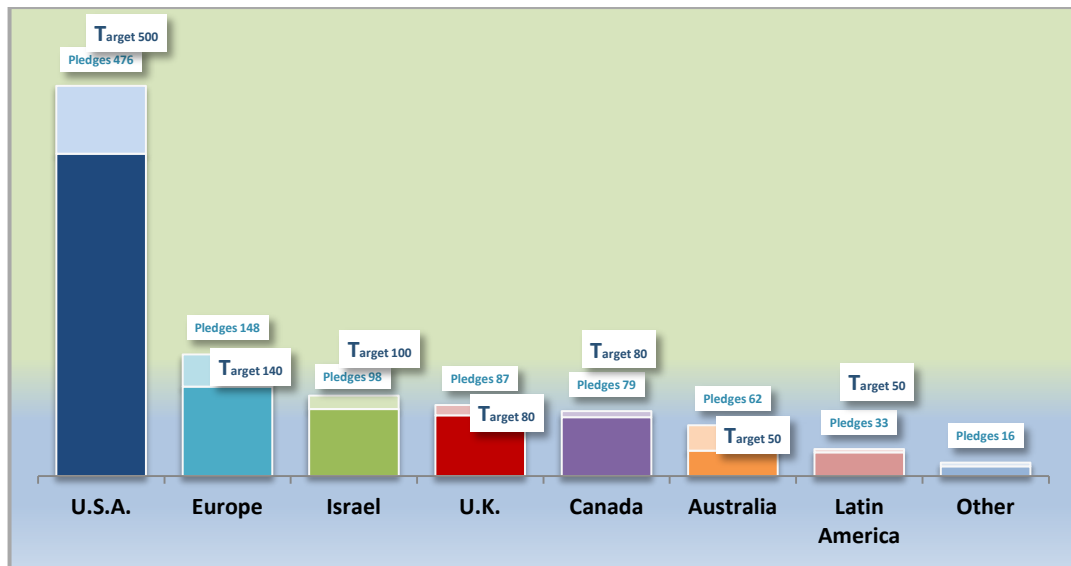
נחמה לא קטנה יש בכך שהצלחנו להגיע להישגים גבוהים בסיטואציה שתוארה אותה קודם, זאת אומרת, כשאנחנו סוחרים על גבנו תשלום שנתי שוטף של 300 מיליון שקל, שוו במחשבתכם מה היינו יכולנו להשיג ללא התשלום הזה.

זכויות ופרסים: חברינו זכו השנה להוקרה ממיטב ועדות הפרסים. 3 פרסי ישראל, 3 פרסי אמת, 3 פרסי רוטשילד, 4 אנשים שהתקבלו לאקדמיה האמריקאית למדעים, 1 לאקדמיה הרומנית, 1 לאקדמיה הספרדית למדעים. לא הייתה שנה כזאת שהתקבלו כל כך הרבה חברי סגל מהאוניברסיטה העברית לאקדמיות בארצות אחרות. אתם, חברינו שם וזו תוצאה של עבודה. זכויות במענקי מחקר תחרותיים-יוקרתיים השנה הגיעו ל-53 מיליון דולר זכיה מאז יוני 2015. ההערכה שלנו שהשנה יגיע סכום כל המענקים למחקר לכ-180 מיליון דולר.

תכניות לימודים חדשות: יש הרבה פעילות ביחידות האקדמיות לכיוון הנאות לנו, שילוב בין תחומים וחוגים. אמנה כמה מהן: לימודי בוגר באנגלית 2+2 בפקולטה לחקלאות, דוקטורט בסיעוד, יעוץ חינוכי לגיל הרך, שינוי דרסטי של תכנית הלימודים ברפואה שכבר דיווחנו עליה ושיבחנו אותה בישיבת סינט קודמת, תוכנית לתואר מוסמך כפול משותפת עם אוניברסיטת Shanghai Jiao Tong, התמחות ביזמות חברתית בתכנית שוורץ, איחוד שני חוגי מוסמך בפקולטה לחקלאות - החוג לביוכימיה, מדעי המזון ותזונה, תואר כפול בכימיה והנדסת חומרים מתקדמים בשיתוף עם מכללת עזריאלי, תוכנית מוסמך במנהל עסקים בניהול רפואי.

תחזוקה, בינוי ותשתיות: כפי שצינתי בתחילת הדברים, לא היו לנו משאבים לתחזוקה ותשתיות מהתקציב השוטף, אף לא לתחזוקה. הצלחנו לבנות בכול יחידות האוניברסיטה בעזרת כספים מיועדים של תורמים. הצלחנו לעלות מ-70 ל-120-130 מיליון דולר בכספי תורמים. אתן דוגמאות מספר: שיפוץ בניין מנצ'סטר במתמטיקה, אולם הסינט, מעון חדש לאגודת הסטודנטים (לכך עוד לא מצאנו תורם), בניין לוי אולם 8, בניין מנדל הושלם, מעבדות פנטום וסדרת שיפוצים בפקולטה לרפואת שיניים.

גיוס הכספים אנחנו מציינים בסיפוק את השלמת המגבה של מיליארד דולר. את המיליארד לא נראה במקום אחד בן-יום. הוא מושקע בקתדרות חדשות שבהן מקבלים רק את הריבית, חלקו משולם בתשלומים לשיעורים. מיליארד הדולר הם התחייבויות חוזיות לאוניברסיטה. כל אחת מארצות העולם נתנה את חלקה היחסי במהלך הזה. כל יחידה קיבלה, אחת הרבה ואחרת פחות. אגב, אין יחידה שחושבת שקיבלה מספיק וזה מצוין. את השאר אנחנו משלימים בעזרת קרנות המחקר התחרותיות.

מפאת קוצר הזמן, לא אמשיך בהישגים, בחלוקה של הכספים, במגמה ובאופן עבודת מטות המגבה, למרות שב 2008 ירדנו לתחתית המדרגה, לא אתאר איך התאוששנו. לכל אלה שהן זירות פיתוח מובהקות עשו אגודות הידידים מאמץ נוסף – מגבה כואבת לתקציב השוטף. ביקשנו לקבל מהם כל שנה 110 מיליון שקל. הרי זה כסף שאולי אפשר היה לקבל אף יותר ממנו אם הוא היה מיועד ליעדי מגבה רגילים, כגון: להנצחת שם, לפתיחת תכנית חדשה, לקליטת חבר סגל חדש, להצבת קתדרה. בקשנו כסף שוחרים לתקציב השוטף כחלק מעסקת החבילה: הסגל נתן מכיסו כסף, כך גם השוחרים, וות"ת נתן matching נדיב לסכומים הללו. כוונתנו להפסיק עם המגמה לתרום לתקציב השוטף. אנחנו מבקשים שהם יעשו את מה שאנחנו מצפים מהם. הפסקנו לקחת הלוואות קצרות מועד מן הקרנות שלנו אך מציבים תכנית פיתוח מתונה שעל הבסיס שלה נגיע לשחקים לעומת מה שהגענו עד היום זה.

על השמירה על הרמה האקדמית במחקר ובהוראה אנחנו נאבקים עכשיו. המאבק יכול להגיע לכך שנצטרך לנקוט בצעדים בהם עדיין לא נקטנו בעשור האחרון. אני מודה לכם על ההאזנה כולנו זקוקים לתמיכת הסגלים והסטודנטים לעת הזו. כנראה שאחזור לכנס אתכם לשם כך. בוודאי שנתכנס לכינוס חרום אם יסתבר שאנחנו לא מצליחים להתקדם לכיוון שהתוית, נשוב לשוחח על הצעדים הבאים שננקוט ונהיה חייבים לנקוט בצעדים חמורים כי ההתחייבות חייבת להיות לזמן ארוך.

נדב כ"ץ: האם יש אפשרות לקבל החלטה שאסור למכור נכסים אלא בניסבות שיוגדרו רשמית בתקנון האוניברסיטה.

הנשיא: מי שמחליט על מכירה הוא הוועד המנהל. כפי שצינתי אנחנו לא רוצים לעשות את המהלך הזה. אנחנו מתכוונים להשתדל שלא למכור נכסים בני קיימא. אבל אם הייתה שאלה - לשלם משכורת לאנשים או לא – או אז המחויבות הראשונה שלנו היא לשלם משכורת. אנחנו לא רוצים להגיע עוד פעם למצב הזה. לכן תיארתי את התיאור של המהלכים הקרובים, בשיחותינו עם הות"ת והממשלה.

הרקטור: בהסדר שבו עלות הפנסיה היא 700,000 שקל כשות"ת מממנת מחצית הסכום בתנאי שהתקציב מאוזן. אם התקציב לא היה מאוזן לא היינו מקבלים גם את זה והיינו פשוט מתמוטטים. לכן באותן שנים לא הייתה ברירה. עכשיו משהודיעו לנו, לשמחתנו, כי כולנו מסכימים שזה לא המטרה של הנכסים, התקבלה החלטה לא לעשות את זה יותר וזו הסיבה שאולי יהיה לנו משבר, אלא אם כן נצליח לשכנע את הרשויות לתת לנו את הכסף שמגיע לנו.

הנשיא: בנקודה הזאת של הזמן אין הרבה גופים שיוודעים היכן אנחנו עומדים. הוועד המנהל יודע, חבר הנאמנים קיבל תמונה כוללת וכאן נתתי את התמונה היותר מפורטת משום שמחר או אחרי מחר, כולנו נצטרך לצאת לדרך כלשהי כדי להשיג את מה שמגיע לנו.